

L Ê Q U A N G H U Y

ĐÔI ĐIỀU CẦN BIẾT

về nước

Mỹ

DX.036072

NHÀ XUẤT BẢN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Đôi điều cần biết về
NUỚC MỸ

LÊ QUANG HUY

Đôi điều cần biết về
NƯỚC MỸ

036072-74

NHÀ XUẤT BẢN TP. HỒ CHÍ MINH

Vài lời phi lộ

Nói về nước Mỹ, về người Mỹ trong hơn một trăm trang sách nhỏ thật là một công việc “trói voi bỏ bịt” không dễ dàng gì. Chỉ riêng lý giải từng khía cạnh trong các phần của cuốn sách này đã đòi hỏi những pho sách đồ sộ của nhiều nhà nghiên cứu.

Nhằm mục đích cung cấp kịp thời thông tin tổng quát để độc giả, các chính khách, các nhà quản lý kinh doanh, các sinh viên... có thể “cưỡi ngựa xem Hoa... Kỳ”, người biên soạn cuốn “Đôi điều cần biết về nước Mỹ” đã phải tự hạn chế nhiều trong sự chặt chẽ, mặc dù việc chuẩn bị đã được bắt đầu từ năm 1991 cho đến nay, trong điều kiện khó khăn về sưu tầm tư liệu.

Soạn giả chỉ hy vọng cuốn sách có thể được xem như một món “fast food” ở Mỹ hay “mỳ ăn liền” ở Việt Nam, thỏa mãn yêu cầu của các thực khách không đủ thì giờ nghiên ngẫm “thiên kinh vạn quyển” về nước Mỹ.

Đặc biệt, phần cuối cùng: “Tản mạn Hoa Kỳ” có thể giúp các bạn thực hiện việc du lịch tại chỗ, đến gần khắp mọi miền lạ trên đất Mỹ theo kiểu “tú tài bất xuất môn, toàn tri thiên hạ sự”.

Xin chân thành cảm ơn nhà văn hóa Hữu Ngọc, thầy giáo cũ của tôi, người đã giúp nhiều cho sự ra đời cuốn sách này, qua những “Hồ sơ văn hóa Mỹ” rất lý thú và bổ ích; cảm ơn Eric Allemano, người bạn Mỹ ở UNDP New York đã gửi tặng tôi cuốn “Explaining the History of American Foreign Relations” đầu năm 1992; cảm ơn bạn Lê Xuân Khoa ở Washington DC, bạn Trần Hưng Vượng ở California là hai trí thức Việt Kiều yêu nước đã giúp tôi một số thông tin, số liệu cập nhập qua hai cuốn sách “America in my mind” và “Road Atlas 2000 Edition”; cảm ơn các nữ đồng nghiệp Mỹ Hạnh, Ngọc Bích, Thu Hiền ở Công ty Tư vấn CONCETTI đã giúp việc hoàn thành bản thảo.

Mùa xuân, năm 2000

ĐÔI ĐIỀU CẦN BIẾT VỀ NƯỚC MỸ

Nước Mỹ, còn được gọi là Hoa Kỳ, là Cộng hòa Liên bang Mỹ, là Hợp chúng quốc Hoa Kỳ, nằm trên tọa độ 47°30' đến 24° vĩ tuyến bắc và 124° đến 69° kinh tuyến tây, tại Bắc Mỹ, có diện tích 9.373.000 km², dân số 273,3 triệu, gồm 50 bang, bắc giáp Canada, nam giáp Mêhicô và vịnh Mêhicô, đông giáp Đại Tây Dương, tây giáp Thái Bình Dương. Là một quốc gia nhỏ hơn về diện tích so với Canada (9.976.139 km²). Mỹ đứng hàng thứ ba về dân số, xếp đầu bảng về sản xuất công nghiệp, về tổng sản phẩm quốc dân, và là một trong những nước chủ yếu cung cấp lương thực, đứng đầu về sản lượng than, khí thiên nhiên, đồng, nhôm, cao su tổng hợp, thịt bò, ngô, pho mát, đậu tương... Đất nước này có thừa khả năng tự túc lấy mọi nhu cầu, người dân được hưởng những tiêu chuẩn sống vào loại cao nhất thế giới. Tuy nhiên, về chiến lược lâu dài dự trữ an toàn tài nguyên, hàng năm Mỹ vẫn nhập một lượng dầu thô trị giá một phần tư kim ngạch nhập khẩu. Máy móc thiết bị, hóa chất, xe hơi và ngũ cốc (lúa mì, ngô) là những mặt hàng xuất khẩu chủ lực. Các trung tâm công nghiệp New York, Chicago, Los Angeles, Philadelphia, Houston và Detroit là những thành phố lớn nhất của Mỹ.

Chiến đấu giành được độc lập từ chế độ thực dân Anh năm 1776, Cộng hòa Liên bang Mỹ được thành lập năm 1787, với 13 bang thành viên lúc đầu bên bờ Đại Tây Dương. Hai bang cuối cùng (thứ 49 và 50) được kết nạp vào Liên bang năm 1959 là Alaska (3.1.1959) và Hawaii (21.8.1959), không có ranh giới chung với 48 bang trong đất liền.

Thủ đô của Liên bang là Washington D.C (quận Columbia).

Vài chỉ số tổng hợp về nước Mỹ (năm 1999):

* Tổng sản phẩm quốc dân (GNP): 8.580.253,3 triệu đô la (theo đầu người: 31.395 đô la);

* Tổng sản phẩm quốc nội (GDP) đầu người tính theo sức mua ngang giá: 31.469 đô la;

* Tỷ lệ tiền tiết kiệm so với tổng sản phẩm quốc nội: 17%;

* Tăng trưởng GDP: 5,5%;

* Lạm phát (CPI): 2,3%;

* Kim ngạch xuất khẩu: 674 tỷ đô la;

* Kim ngạch nhập khẩu: 959 tỷ đô la;

* Dự trữ ngoại tệ (không kể vàng): 62,3 tỷ đô la;

* Nợ bên ngoài: 814 tỷ đô la;

* Mức tăng trưởng dân số bình quân mỗi năm: 1%;

* Số dân có 1 máy điện thoại: 1,3 người;

* Số dân có 1 bác sĩ: 387;

* Tuổi thọ bình quân: 77;

* Tỷ lệ tử vong trẻ em: 8 phần nghìn: (8‰);

* Tỷ lệ dân số đô thị hóa: 76%.